

WAAROM HET DORPSHUIS
CENTRAAL STAAT
Anke ten Berge – reis 2009

Het dorps huis is een bindende factor in een dorp; Maar dit dorps huis verbindt niet alleen de inwoners van Küsmód, maar ook de inwoners van Tricht, en zo de inwoners van een dorp in het Hongaarse gedeelte van Roemenië en in de Betuwe in Nederland.

Op een warme herfst dag kwam ik aan met de bus in Küsmód. De bus stopte vlak voor het dorps huis, op een pleintje, of beter een gedeelte waar de weg zich splitste in een aantal andere onverharde straten. De bus parkeerde heel dicht langs de stoep naar de ingang van het dorps huis. Het was waarschijnlijk de plek waar de bus het minst in de weg zou staan. Zoals al in het stukje van Jaap geschreven stond: veel omhelzingen, veel kussen en zelfs tranen bij de eerste ontmoeting van de veteranen met de bewoners. Maar ook ik als nieuweling werd stevig en hartelijk omhelsd door mijn gastgezin. Binnen in het dorps huis stonden op een lange tafel al de glaasjes en de koffie werd ingeschonken. Zoals ik later merkte bleek lauwe of koude koffie heel gewoon..... In de suikerpot, die arriveerde toen de koffie al een eind op was, stonden vijf lepels heel mooi gerangschikt. We kregen er zoute kaakjes bij, wat volgens een veteraan verslavend was, want eenmaal een handje genomen, vroeg dat om nog een handje, en nog..... Het dorps huis was als vroeger in ons dorp: een ruime zaal, met stapelstoelen, een hoog podium met een trapje aan de zijkant en een decor met daarop geschilderde ramen en deuren: nuttig bij toneeluitvoeringen (zoals vroeger bij de meisjesvereniging). Er werd gedronken, en natuurlijk niet alleen koffie en water, gelachen, opnieuw kennism gemaakt, kortom er hing een prima sfeer.

Het dorps huis was de middag erna weer de plaats van samenkomst. We zouden zingen, en de modeshow werd op verzoek ook naar de middag verplaatst: de ouderen wilden daar graag bij zijn, en 's avonds kwamen zij liever de deur niet meer uit. Dus was het optreden al die middag, netjes op tijd, er moest immers ook nog gemolken worden. Om drie uur zouden we starten, zouden, want pas tegen half vier was de zaal gevuld: iedereen was er, de lampen waren ingedraaid, het inzingen was gedaan, en de voorstelling kon beginnen. Er bleken ineens kaarsjes op het podium te staan. Dat zag er leuk uit, maar toch leek het verstandig er een paar te doven; Marcell stond er al dirigerend wel erg dichtbij. Het zou wel een goede waarschuwing geweest zijn als hij een stap te veel naar achteren had gezet..... Wat een leuke ervaring om een applaus te krijgen na het zingen van het eerste lied. Dat had ik nog niet meegemaakt! Het publiek bestond uit mannen, vrouwen, jong en oud, schoolkinderen. Ze vonden het mooi, waren ontroerd. Wij stonden hoog op het podium en keken langs Marcell naar een dankbaar publiek. Toen begon de modeshow. Ike in een keurig mantelpakje – als de directrice van de huishoudschool – sprak de zaal in het Hongaars toe. Zij was de spreekstalmeester. Toen kwamen de eerste twee dames, met hoofddoekje en plumeau, en dat was de start van een waar feest. Hanny speelde, de zaal klapte, lachte, wees, keek, kortom er was feest. De paraderende mannequins werden bewonderd en bevoeld door mensen in de zaal. Iedereen genoot zichtbaar en hoorbaar. Tot slot kwamen bruid en bruidegom en dat was het einde van de show. Als dank kregen de Hollanders drank en koffie. Het bleek nog niet zo gemakkelijk om water uit de flessen ook in de bekertjes te krijgen! Ik proefde voor het eerst lekkere páńko's. Maar ik moest nog wel een gaatje overhouden voor de heerlijke maaltijd in het gastgezin.....

In de avond was er het dansen in het dorps huis. Ik ging er heen, samen met het gastgezin en de drie andere gasten. Een muzikant speelde op de elektronische piano. Er was weinig variatie en de stukken duurden erg lang als je eigenlijk al uitgedanst was en het wel heel erg warm kreeg. Iedereen danste met iedereen. Een oudere 'heer' vroeg aardige Hollandse dames ten dans, en hij kon er wat van! Wat me opviel was dat een stuk of acht kinderen, ik denk zigeunerkinderen, steeds op hun stoelen zaten, wel onderling contact hadden, maar niet dansten, niet de vloer opgingen. Zij moeten toch hun klasgenootjes op de dansvloer enthousiast bezig hebben gezien? Mochten ze niet, durfden ze niet, was het al heel wat dat ze er überhaupt bij mochten zijn? Veel pálinka, veel plezier, veel praten, veel muziek en vooral veel dansen: het was een plezierige avond. Ik vond het roerend dat mijn gastvrouw me te dansen vroeg en me heel geduldig het ritme bijbracht van deze Hongaarse muziek. De heren hadden een foto van een Hollandse boomgaard uitgebreid bestudeerd, maar dansen deden ze niet. We gingen naar huis, het was al wat kouder geworden, maar 'gelukkig'.....Er was goed voor ons gezorgd; de kachel was aangestoken en we vonden een slaapkamer waar het wel 35 graden was!

Dinsdag was het dorps huis weer het decor van een tafereel waarover ik wel iets gehoord had, maar wat verrukking bracht bij het zien: de koeien kwamen thuis en kuierden bedaard naar hun eigen weg, naar hun eigen hek en stal, gingen keurig door hun eigen poort: prachtig om te zien. We kwamen terug van Siklód, we hadden gezongen, de gewezen vloerklédjes in de kerk bewonderd, drank en páinko's genuttigd in de pastorie en met veel jolijt vertrokken we in de stromende regen, met paraplu, met poncho. Even kijken onder de capuchon: oh jij bent het! Sommigen gingen met paard en wagen terug naar Kúsmód, anderen liepen. Maar niet lang; op het, op de heenweg, zo'n stil pad kwamen steeds auto's langs. Wat een drukte toch.....Pas later begreep ik dat die auto's speciaal uitgerukt waren om de arme Hollanders te redden uit die regen. Dus wij zeiden steeds: nee dank u, 'kussenum'. Wat zullen ze hun wijze hoofd geschud hebben om zoveel dwaasheid: lopen in de gietende regen, door plassen en modder.....Maar mijn reisgenoot en ik waren zo prettig in gesprek, we wilden dat niet afbreken. Bijna aan het einde van de tocht kwamen er ineens twee koeien uit het veld op ons af: wij bleken samen geen helden. Maar die beesten zagen ons niet eens, staken de weg over en kwamen via een doorstekertje aan in het dorp. Wij even later ook, en daar zag ik, op het kruispunt voor het dorps huis de thuisgang van het vee.

Weer het dorps huis, nu het vertrekpunt. Door de sneeuw, met koffers, op laarzen, vergezeld en gearmd door en met het gastgezin kwam ik naar de bus. Het was een roerend afscheid. Ook nu waren er velen in tranen, nu ook nieuwelingen. In de bus trok ik mijn schoenen weer aan. En daar stond ik met natte, bemodderde laarzen: een beetje te vies voor in de bus. Ik was vooraf niet van plan geweest mijn oude laarzen in Kúsmód achter te laten: ze waren al dertig jaar oud, en van mij. Maar wat moest ik met die natte laarzen.....Ik gebaarde naar Marika, en ze pakte ze dankbaar aan. Ze weet er vast een goede bestemming voor.

Op mijn verjaardag kreeg ik nieuwe, die kunnen dan op hun beurt over twee jaar naar Kúsmód!